

ความเป็้มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานและให้สามารถคงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถได้ และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 : 10-11)

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน เป็นการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งได้กำหนดไว้ในแนวนโยบายการศึกษาของรัฐ (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 : 5) ว่า "รัฐพึงจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงบริบูรณ์ สำหรับสถานศึกษาของรัฐและของท้องถิ่นจะต้องจัดให้เปล่า" แม้ว่าจะเริ่มจัดการศึกษาภาคบังคับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ ก็ยังไม่สามารถจัดได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

จากรายงานการประเมินวัตถุประสงค์ นโยบาย และวงเงิน ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 ก : 48) สรุปปัญหาการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาไว้หลายประการ แต่ปัญหาที่น่าพิจารณา คือ

1. อัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนยังสูงอยู่ คิดเฉลี่ยทุกชั้นเรียนในปีการศึกษา 2520 เป็นร้อยละ 14.5 ซึ่งทำให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษาและเศรษฐกิจ

2. มีความแตกต่างในด้านคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนที่อยู่ในเมืองกับในชนบท โรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และโรงเรียนที่อยู่ต่างสังกัดกัน

ปัญหาทั้ง 2 ประการดังกล่าวข้างต้น มีความเกี่ยวเนื่องกันคือ อัตราการเข้าชั้นเรียน เนื่องจากคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเมืองกับในชนบท โรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และโรงเรียนที่อยู่ต่างสังกัด

เนื่องจากสภาพของหมู่บ้านในชนบทส่วนมากเป็นหมู่บ้านเกษตรกรรม ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจายเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ตามสภาพพื้นที่ทำการเกษตร โดยเฉพาะอาชีพการทำนาทำให้มีการจัดตั้งโรงเรียนประจำหมู่บ้านต่างๆ โรงเรียนที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้านที่มีสภาพดังกล่าว ส่วนมากจึงเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก อีกประการหนึ่งการจัดตั้งโรงเรียนในสมัยก่อน ขาดการวางแผนเพื่อกำหนดที่ตั้งโรงเรียน (School Mapping) ทำให้เกิดปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีเขตบริการซ้ำซ้อนกัน จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526 ก : 18) ระบุว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติมีจำนวนนักเรียนต่อโรงเรียนน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับโรงเรียนสังกัดอื่น กล่าวคือ มีนักเรียนโดยเฉลี่ยในปีการศึกษา 2524 ต่อ 1 โรงเรียน จำนวน 209 คน และจากสถิติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526 ก : 12,72) มีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 100 คน จำนวน 7,234 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 30,693 โรงเรียน ในจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้ มีโรงเรียนที่มีครูคนเดียว 68 โรงเรียน และโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น 3,408 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กในชนบทมีปัญหาคือเรื่องคุณภาพการศึกษาซึ่งคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (2518 : 60) กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในคุณภาพของการศึกษาระดับประถมศึกษาว่า

โรงเรียนในชนบทส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและมักจะตั้งอยู่ไกลอำเภอ ครูที่สอนมีวุฒิค่า เพราะครูที่มีวุฒิสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ในตัวเมือง ทั้งตัวครูใหญ่ในโรงเรียนขนาดเล็กของทำหน้าที่สอนควบ และครูใหญ่จะต้องไปราชการที่อำเภอปีละหลายวัน ทำให้ขาดการสอนเด็กควบ นอกจากนี้โรงเรียนเหล่านี้ยังขาดการตรวจตรา และตรวจเยี่ยมจากผู้มีอำนาจหน้าที่ การดูแลเอาใจใส่ปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาจึงมีอยู่น้อยมาก

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาในการดำเนินการหลายประการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2522 ก : 4-5) ได้สรุปปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กไว้ดังนี้

1. ทางราชการไม่สามารถบรรจุครูให้ครบชั้นได้ เนื่องจากข้อจำกัดของงบประมาณ และถ้าบรรจุได้จะทำให้อัตราครูต่อนักเรียนต่ำมาก แต่ค่าใช้จ่ายต่อหัวสูง
2. การที่มีครูไม่ครบชั้น ครูคนหนึ่งต้องรับผิดชอบในการสอนมากกว่าหนึ่งชั้น ทำให้การเตรียมการสอน และการประเมินผลการสอนเป็นไปด้วยความยากลำบากกว่าการสอนที่มีครูครบชั้น ซึ่งอาจจะเป็นส่วนสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีประสิทธิภาพต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่
3. ผลการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา นักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนในวิชาภาษาไทย และเลขคณิตต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และจากการทดสอบเบื้องต้นในโรงเรียนโครงการวิจัยแบบทดลองเรื่องการจัดองค์การและระบบบริหารโรงเรียนประชาบาล ในจังหวัดสระบุรี และอุบลราชธานี พบว่าสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่จะดีกว่าของนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งในวิชาภาษาไทยและเลขคณิต ซึ่งตรงกับผลการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษาดังกล่าว
4. เมื่อเปรียบเทียบโรงเรียนประชาบาลขนาดใหญ่กับขนาดเล็กแล้วปรากฏว่าโรงเรียนประชาบาลขนาดเล็กมีข้อเสียเปรียบสำคัญหลายประการ เช่น
  - 4.1 ครูคนหนึ่งต้องสอนมากกว่า 1 ชั้นเรียน โดยครูเหล่านี้ไม่ได้รับการศึกษาอบรมที่จะสอนนักเรียนมากกว่า 1 ชั้นเรียน พร้อม ๆ กัน จึงทำให้เกิดปัญหาในการสอน

4.2 ปริมาณของงาน (จำนวนของงาน) ในการสอน 2 ชั้นเรียน
เกือบเป็น 2 เท่าของการสอนชั้นเรียนเดี่ยว เช่น การออกข้อสอบ การทำงาน
ธุรการประจำชั้น เป็นต้น

4.3 ครูที่สอนมากกว่า 1 ชั้นเรียน เกิดความพะวักพะวนในการ
ควบคุมดูแลชั้น

4.4 การที่ครูทำการสอน 2 ชั้น พร้อม ๆ กัน ทำให้นักเรียน
โอกาสในการเรียนกับครูเพียงครั้งหนึ่งของชั่วโมงเรียน

การจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เชียงรายก็มีปัญหาเช่นเดียวกับที่กล่าวข้างต้น จากรายงานการวิจัยและวางแผน
พัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงราย (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย
2523 : 73) ได้สรุปปัญหาไว้ ดังนี้

1. ขนาดของโรงเรียนมีแนวโน้มลดลง นักเรียนไม่เต็มชั้น ซึ่งจะมีผล
ให้การขยายชั้นเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่คุ้มกับการลงทุน
2. ขาดแคลนห้องพิเศษที่ใช้สนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด
ห้องวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
3. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
4. สวัสดิการของครูไม่เพียงพอ
5. อาคารเรียนชำรุดทรุดโทรมและไม่เพียงพอ
6. ความแตกต่างด้านคุณภาพของโรงเรียน
7. อัตราการเข้าชั้นของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง

ในปัญหาเรื่องขนาดโรงเรียนมีแนวโน้มลดลง ซึ่งหมายถึงจำนวนนักเรียน
จะลดลง ทั้งนี้เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรลดลงตามโครงการวางแผน
ครอบครัว จากการวิเคราะห์ประชากรคาดคะเนที่กรมเกนธ์การศึกษาในอนาคต
ของจังหวัดเชียงรายมีแนวโน้มลดลง คือ ประชากรที่จะเข้าเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา
2523 - 2527 จะลดลงจาก 20,926 คน ในปี พ.ศ. 2523 เหลือเพียง 17,374 คน
ในปี พ.ศ. 2527 กล่าวคือลดลง 3,552 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.924

(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย 2523 : 57) จากสาเหตุที่จำนวนนักเรียนมีแนวโน้มลดลงเช่นนี้ ทำให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนเพิ่มขึ้น จากการสำรวจรายงานการศึกษาประจำเดือนธันวาคม 2525 ปรากฏว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 100 คน มีจำนวน 124 โรงเรียน

ความพยายามในการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย (2525 : 39) ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ยุบเลิกกิจการของโรงเรียนหรือยุบให้เป็นโรงเรียนสาขา
2. แบ่งชั้นสอน เช่น โรงเรียนหนึ่งเปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 อีกโรงเรียนหนึ่ง เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
3. ยุบรวมโรงเรียน โดยยุบโรงเรียนเล็กให้นักเรียนไปเรียนอีกโรงเรียนหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ใกล้เคียงโดยมีระยะห่างกันไม่มากนัก
4. จัดการเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุปีเว้นปี
5. จัดอาคารที่เพื่อบริการแก่ชุมชน
6. วัสดุครุภัณฑ์ที่เหลือแจกจ่ายแก่โรงเรียนที่ขาดแคลน

การแก้ปัญหาโดยวิธีดังกล่าวข้างต้นนั้น การเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุปีเว้นปีเป็นวิธีการที่สามารถดำเนินการได้ดีในจังหวัดเชียงราย เพราะการแก้ปัญหาโดยวิธีอื่น ๆ มีปัญหาในเรื่องโรงเรียนตั้งอยู่ในหมู่บ้านที่กระจัดกระจาย การคมนาคมไม่สะดวก นักเรียนมีความลำบากในการเดินทางไปเรียนโรงเรียนใกล้เคียง

การเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุ มีการริเริ่มทดลองที่จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อปีการศึกษา 2521 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 ก :

ก - ข) เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น
2. แนวโน้มของประชากรในแต่ละท้องถิ่นน้อยลง เนื่องจากการคุมกำเนิดและการอพยพทำให้จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 น้อยลงไปด้วย การเกณฑ์นักเรียนตามแนวนี้ จะทำให้จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนมากพอ

3. ลดความสิ้นเปลืองของงบประมาณในการสร้างอาคารเพิ่มเติมและจ้างบุคลากรเพิ่ม
4. แยกเบาภาระของครูผู้สอนจากการท่องสอนสองชั้น เนื่องจากโรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น

การจัดการเรียนการสอนแบบนี้จะใช้งบประมาณในค่านสำคัญ 2 ประการ คือ ค่านกำลังคน และค่านสิ่งก่อสร้าง กล่าวคือหากโรงเรียนดำเนินการครบตามรูปแบบแล้ว มีครูเพียง 3 คน และห้องเรียนเพียง 3 ห้องเรียน ก็สามารถเปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ คือปีใดเปิดรับนักเรียนปีนั้นจะมีชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 พอปีถัดไปไม่รับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนก็มีเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 โดยวิธีการนี้จะเห็นได้ว่าปีหนึ่ง ๆ สามารถใช้งบประมาณไปได้มาก

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวข้างต้น และทำให้การขยายการศึกษาภาคบังคับให้ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามที่ระบุในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ภายในปีการศึกษา 2526 สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่จึงได้จัดทำโครงการเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุปีเว้นปี โดยเริ่มต้นตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 จำนวน 27 โรงเรียน และจะขยายให้ครบ 124 โรงเรียน ในปีต่อ ๆ ไป ในการดำเนินงานอาจจะมีปัญหาในด้านการบริหาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การปรับตัวของนักเรียนและผลการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มอาจจะแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่องนี้ เพื่อเสนอผลต่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ นำไปปรับปรุงการดำเนินงานและเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในด้านการบริหาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการปรับตัวของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายที่เกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 จำนวน 27 โรงเรียนในด้านการบริหาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การปรับตัวของนักเรียน และสำรวจผลการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม เพื่อนำมาอภิปรายผล การวิจัย

คำจำกัดความ

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กหมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 100 คน*

การเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุ หมายถึง การเกณฑ์นักเรียนที่มีอายุครบเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 คือ มีอายุย่างเข้าปีที่ 8 ตามปีปฏิทิน และเกณฑ์นักเรียนที่มีอายุก่อนเกณฑ์ คืออายุย่างเข้าปีที่ 7 ตามปีปฏิทิน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พร้อมกัน ถ้านับอายุในเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นเดือนเริ่มเปิดเรียน นักเรียนตามเกณฑ์จะมีอายุ 6 ปี 4 เดือน ถึง 7 ปี 4 เดือน และนักเรียนก่อนเกณฑ์จะมีอายุ 5 ปี 4 เดือน ถึง 6 ปี 4 เดือน การเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุจะมีการเกณฑ์ปีเว้นปี ดังระบบการจัดชั้นเรียน ต่อไปนี้

---

* โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กตามเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หมายถึงโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 101-200 คน แต่ในโครงการเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ถือเป็นเกณฑ์จำนวนนักเรียนไม่เกิน 100 คน

แผนภูมิที่ 1 ระบบการจัดชั้นเรียนในโรงเรียนที่เกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุ

ปีการศึกษา	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6	รวมชั้นเรียน
2525	☐	☐	☐	☐	☐	-	5
2526	-	☐	☐	☐	☐	☐	5
2527	☐	-	☐	☐	☐	☐	5
2528	-	☐	-	☐	☐	☐	4
2529	☐		☐	-	☐	☐	4
2530	-	☐	-	☐	-	☐	3

- ชั้นเรียนที่มีการเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุ
- ชั้นเรียนที่มีการเกณฑ์เด็กแบบปกติ
- ไม่มีชั้นเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด แนวปฏิบัติ วิธีดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุ จากเอกสาร วารสาร หนังสือ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาวิเคราะห์ผลการวิจัยจากโครงการวิจัย เรื่องการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนสองกลุ่มอายุในโรงเรียนประชาบาลขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ โดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

จากเอกสารในข้อ 1 แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านตรวจสอบ เมื่อได้แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปทดลอง เบื้องต้นกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 โรงเรียน จากนั้นจึงปรับปรุงเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร คือครูใหญ่ ครูประจำชั้น และนักเรียนสองกลุ่มอายุในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดเชียงราย ที่เกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 จำนวน 27 โรงเรียน

4. ผู้วิจัยออกไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูใหญ่ ครูประจำชั้น นักเรียนและสำรวจผลการเรียนของนักเรียนด้วยตนเอง

5. วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัย

ข้อจำกัดของการวิจัย

เครื่องมือของการวิจัยที่ใช้สัมภาษณ์ครูใหญ่ ครูประจำชั้น และนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สอบถามปัญหาจากความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เท่านั้น ผู้วิจัยมีเวลาจำกัดในการสังเกตการดำเนินงานของโรงเรียน และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ซึ่งนำมาใช้ เป็นข้อมูลประกอบในการอภิปรายผลการวิจัยเท่านั้น นอกจากนี้ในการสำรวจผลการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยไม่สามารถสำรวจได้ครบทุกโรงเรียน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบวาทะด้วยการประเมินผลการเรียน ทำให้หลักฐานการประเมินผลการเรียนของแต่ละโรงเรียนไม่เป็นแนวเดียวกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบปัญหาที่เกิดจากการเกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในด้านการบริหาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการปรับตัวของนักเรียน

2. เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้อง นำผลจากการวิจัยไปพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานแก้ปัญหาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เกณฑ์เด็กสองกลุ่มอายุต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย